

20 onder 40

20 ONDER 40

NIEUWE VERHALEN VAN DE BESTE JONGE SCHRIJVERS

**MAARTEN INGHELS
JAN AELBERTS
ANN DE CRAEMER
RUTH LASTERS
THOMAS BLONDEAU
SASKIA DE COSTER
STIJN TORMANS
ANNELIES VERBEKE
CHIKA UNIGWE
DAVID NOLENS**

DE BEZIGE BIJ ANTWERPEN

**Y.M. DANGRE
CHRISTOPHE VAN GERREWEY
PB GRONDA
JOOST VANDECASTEELE
JEROEN THEUNISSEN
HANS DECLERCQ
BENT VAN LOOY
TOM NAEGELS
ANNELIES BECK
IVO VICTORIA**

VOORWOORD	7	
EVA MOUTON	10	
MAARTEN INGHELS	12	BROADCAST YOURSELF
Y.M. DANGRE	26	WEZELS
JAN AELBERTS	44	BANGE NIEUWE WERELD
CHRISTOPHE VAN GERREWEY	58	WINTER IN ANTWERPEN
ANN DE CRAEMER	74	DE KLAK VAN NONKEL WILFRIED
PB GRONDA	90	NIEMAND ZAL U REDDEN
RUTH LASTERS	104	THUISCOACH
JOOST VANDECASTEELE	126	WACHTEN TOT HET IETS BETEKENT
THOMAS BLONDEAU	148	IN ANDERMANS DROMEN LEVEN IS ZO JOU
JEROEN THEUNISSEN	164	MILKSHAKE VAN MANGO
SASKIA DE COSTER	178	MOORDGRIETEN
HANS DECLERCQ	198	TANGO'S IN PARIJS
STIJN TORMANS	212	ORLY
BENT VAN LOOY	222	DE VINGER
ANNELIES VERBEKE	236	RIGOR MORTIS
TOM NAEGELS	250	'NEEN', ZEI DE BUURMAN
CHIKA UNIGWE	264	HOOP
ANNELIES BECK	276	OOIT
DAVID NOLENS	290	HOE IK WERD
IVO VICTORIA	304	STRONK

VOORWOORD

Ze zeggen dat de literatuur dood is. Opgeslokt door het digitale zwarte gat. Geminacht op school. Uitgelachen op straat. Beschimpt. Geschraapt. Vergeten. In de literatuur zijn er geen heilige huisjes meer. Dat staat vast. Maar de twintig schrijvers in dit boek bewijzen dat literatuur wel een toekomst heeft. Die begint namelijk bij hen.

Bij het samenstellen van *20 onder 40* hebben we twee criteria gehanteerd: leeftijd en smaak. Over geboortebewijzen valt niet te redetwisten. Om in dit boek terecht te komen moest je op het moment van verschijnen niet ouder zijn dan veertig. Literaire smaak daarentegen is een *mer à boire*. We hebben vooral gezocht naar schrijvers die zich volop aan het ontwikkelen zijn en die de toekomst van de literatuur in Vlaanderen zullen bepalen.

De twintig uitverkoren stemmen kijken verder dan hun navel en hun kerktoren. Niet de zolderkamer, maar de wereld is hun biotoop. Deze schrijvers ontkrachten meteen ook alle clichés over de eerste generatie die opgroeide met het internet. Ja, ze laten de 21ste-eeuwse wereld, inclusief de bits en de bytes, binnen in hun literatuur, maar daarbij tonen ze bovenal een groot geloof in de klassieke verhaaltraditie.

De nieuwe generatie is er een van verhalenvertellers. Dit zijn schrijvers die kunnen denken en voor die gedachten een authentieke vorm vinden met de zorgvuldigheid van een ambachtsman en de openheid van de internetgeneratie. Ze koppelen verbeeldingskracht aan empathie, visie aan durf. Ze hebben er geen behoefte aan om keet te schoppen, te roepen dat ze het

beter zullen doen dan al wie hen voorafging. Sterker nog: ze hebben het niet nodig om de traditie plat te branden, hun verhalen zijn het lezen meer dan waard zonder dat ze vergezeld gaan van een pretentieuze manifest.

Dit is geen generatie van brallers en snoevers. Ze toont een opmerkelijk volwassen vertrouwen in het eigen kunnen – getuige daarvan de stuk voor stuk onmiskenbaar originele stemmen. Een vertrouwen ook in het arsenaal aan literaire wapens dat de traditie aanreikt. Van Ivo Victoria, de nestor in deze bundel, tot de jonkies, denk bijvoorbeeld aan Y.M. Dangre of de hier debuterende Bent Van Looy: allemaal gaan ze ongegeneerd voor het klassieke korte verhaal. Als er al gerevolteerd wordt in de vorm, gebeurt het slim en subtiel, zoals bij Hans Declercq, die het adjectief heeft afgezworen als een te gemakzuchtig ornament van onze taal. Of het gebeurt haast tussen de lijnen, sluipenderwijs, zoals in het pseudodocumentaire verhaal van Joost Vandecasteele, die balanceert tussen waarheid en verzinsel, zich spiegelend aan een industrie die leeft van de apocalyptische verzinsels.

De schrijvers in dit boek eisen het recht op om iets te zeggen over onze wereld, om vragen te stellen bij het consumenisme, de multiculturele samenleving, de migratiestromen, de oorlogszucht. Lees het choquerende en tot nadenken stemmende 'Broadcast yourself' van Maarten Inghels, of de revalidatiethriller van Ruth Lasters. Sla er de angstparabel van Jan Aelberts op na, of de koortsachtige oorlogsvisioenen van David Nolens.

Natuurlijk schrijven ze ook nog over de liefde, maar ook dan sluiten ze de wereld niet buiten. Thomas Blondeau zet de deur open voor de andersglobalisten, de gelukszoekers van Chika Unigwe zien zich geconfronteerd met het leed van de aardbeving in Haïti. Christophe Van Gerrewey en Tom Nae-gels plaatsen hun verhalen nadrukkelijk in deze tijd. Jeroen

Theunissen contrasteert de glimmende nieuwe wereld van de shopping mall met de eenzaamheid van de puber. De eenzaamheid, de verwachtingen, de twijfels en de vervreemding van het moderne leven inspireren ook P.B. Gronda, Annelies Beck, Stijn Tormans en in zekere zin zelfs Ann De Craemer, die het ankerpunt van haar leven en dorp ziet wegvallen. De lichte wanhoop en waanzin waaraan almaar meer mensen ten prooi vallen, krijgen onbehaaglijk gestalte in de verhalen van Saskia de Coster en Annelies Verbeke.

U merkt het al: deze twintig schrijvers en de al even getalenteerde Eva Mouton, die dit boek van tekeningen voorzag, zijn alleen een generatie in de strikte zin van het woord: ze zijn min of meer leeftijdsgenoten, maar niet per se geestverwanten. Er is geen manifest of handleiding. Lees deze schrijvers voor wat ze zijn: schrijvers met branie en brains, met een scherpe pen en dito doorzicht. Voor nu en voor straks.

Eva Berghmans en Harold Polis

EVA MOUTON 1987

voorzag dit boek van portretten.

- **Welke was de eerste literaire tekst die een impact op je had?**

Nooit meer slapen van Willem Frederik Hermans.
En prentenboek *Eva's vriendjes* van Inge Sauer.

- **Welke eigenschap is onmisbaar voor een tekenaar?**

Twee goeie ogen, een vaste hand, veel geduld, nog meer ongeduld.

- **Wie is je favoriete tekenaar?**
Fiep Westendorp.

- **Wat doe je als je niet tekent?**

Me voornemen om opnieuw aan sport te doen, schrijven, koffie drinken, lezen, cowboy-weekends organiseren in de Ardennen. Niet aan sport doen.

- **Welk boek had je zelf getekend willen hebben?**

Ergens waar je niet wil zijn van Brecht Evens.

- **Wie is je favoriete getekend personage?**

Floddertje van Annie M.G. Schmidt, getekend door Fiep Westendorp.

- **Wat is je favoriete medium?**
Kleur- en grafietpotlood, zwarte inkt.

- **Wat wordt de titel van je magnum opus?**

Dat mag ik nog niet verklappen van mijn uitgever.

- **Wie vind je de meest inspirerende figuur uit de geschiedenis?**

Figuren uit het nu inspireren me meer dan dode mensen.
Björk.

- **Wat is je meest typerende karaktertrek?**

Eigenzinnig / ondernemend / gesteld op mijn vrijheid / wispelturig.

- **Welke eigenschap kun je het meest waarderen in anderen?**

Eerlijkheid / een open blik.

- **Welke fout vind je te vergeven?**

Ik ben nogal het 'alles hangt af van de context'-type. Bijna alles dus, zolang de context maar mee zit. Heel vervelend volgens sommigen.

MAARTEN INGHELS 1988

- Welke was de eerste literaire tekst die een impact op je had?

Wit is altijd schoon van Leo Pleysier, omdat het boek me sinds de eerste lezing nooit meer heeft losgelaten.

- Welke eigenschap is onmisbaar voor een schrijver?

De kunst om te spelen, een masker te dragen en van rol te wisselen.

→ **Wie is je favoriete schrijver?**
 Mijn voorkeur draait mee met de windhaan, en momenteel ben ik bezeten van het kleine maar wonderbaarlijke oeuvre van de begrafenisondernemer en dichter Thomas Lynch. Deze Amerikaanse schrijver heeft naast enkele schitterende dichtbundels bekendheid verworven met zijn bundeling van essays: *Ondergronds, levensberichten uit het uitvaartwezen*. Naast bedenkingen bij de dood noteert Lynch overeenkomsten tussen de begrafenisondernemer en de dichter: 'De mensen treden de begrafenisdirecteur met een mengeling van verachting en vertrouwen tegemoet', net zoals de dichter met wantrouwen en bewondering wordt bejegend.

→ **Wat doe je als je niet schrijft?**
 Overdenken wat het volgende is dat geschreven dient te worden, of: een boek lezen.

→ **Welk boek had je zelf geschreven willen hebben?**
What a Carve up! van Jonathan Coe, want ik heb bewondering voor het ambitieuze karakter en de vernuftigheid ervan.

→ **Wie is je favoriete romanpersonage?**
 Den Vos Reynaerde.

→ **Wat is je favoriete stijlfiguur/vertelprocedé?**
 De overdrijving en de spot.

→ **Wat wordt de titel van je magnum opus?**
 #, en niet alleen omdat het geen enkele hit op Google oplevert.

→ **Wie vind je de meest inspirerende figuur uit de geschiedenis?**
 Desiderius Erasmus.

→ **Wat is je meest typerende karaktertrek?**
 Meermaals werd ik al aangesproken op mijn droogstoppelige karakter, iets wat ik in sommige gevallen wil betwisten, dan wel beamen.

→ **Welke eigenschap kun je het meest waarderen in anderen?**
 In deze tijden van onwil: de kunst van het compromis.

→ **Welke fout vind je te vergeven?**
 Het sporten.

BROADCAST YOURSELF

MAARTEN INGHELS

Ofschoon het uiteraard mijn vinger is die om de trekker zit gekruld, zal men niet kunnen zeggen dat ik de volledige verantwoordelijkheid droeg. Uiteraard waren alle voorbereidingen van mijn hand en heb ik zonder hulp van derden het plan uitgevoerd dat in mijn hoofd was gerijpt zoals de kastanje tot hij uit zijn rottende bolster valt. Enkele mensen zullen onvermijdelijk in de problemen raken vanwege hun onbewuste hulp bij mijn daden. Ze zullen de komende dagen worden onderzocht. Men zal proberen hen schuld te laten bekennen. Uiteindelijk zal men niet anders kunnen dan hen te laten gaan wegens gebrek aan bewijs. En zo is het ook: met verstomming nemen ze nu, of in de volgende uren, het nieuws over mijn daden tot zich en beseffen ze dat ze van niets wisten, dat ze niets hadden vermoed.

Nee, mijn dadendrang werd veroorzaakt door meer dan alleen mijn gedachtegang; wie zich degelijk informeert, merkt de morbide symptomen in onze maatschappij ook op. Ik heb spijt voor mijn ouders, die voor een onaangename periode staan, maar ook voor hen deed ik dit. Er kan een toekomst ontstaan waarin veel meer mogelijk is. Men moet enkel de zaken durven bij te sturen, en als het nodig is opnieuw beginnen, tabula rasa, zoals elke oorlog, hoe kleinschalig ook, voor een schone lei zorgt.

Het is 31 oktober 2011, een dag die al lang, weliswaar niet al te opzichtig in mijn agenda staat aangekruist. Ik ben om kwart over vijf opgestaan, nog klammig van het zweet. Een soort

nervositeit, die mij eerder zeldzaam leek, was me in de laatste donkere uren voor zonsopgang overvallen. Ik nam een douche, schoor me uitvoerig en twijfelde even bij het zien van de fles aftershave, een gift van mijn vader, maar ik besloot geurloos en schoon te eindigen, met een neutraliteit die anonimiteit nastreeft. Het joggingpak en het T-shirt met het vertrouwde logo hingen reeds klaar over de stoel, zoals elke ochtend dat ik naar mijn werk ging. Comfortabel zittende kleding met bijpassende gympen, voorgeschreven door mijn werkgever, zodat je schoeisel geen zwarte strepen achterlaat op de betegelde vloer. Zo kalm mogelijk kleepte ik me aan en verliet ik het huis. Voordat ik vertrok, keek ik de instellingen op mijn computer na en controleerde ik de verbindingen van de apparatuur. Niets kon mislopen, het uitzenden had ik terdege voorbereid. Waarschijnlijk hebben zojuist duizenden, misschien zelfs miljoenen, mensen samen met mij in de loop van het kleine vuurwapen gekeken.

Met de auto reed ik tot aan het uitgestorven bosje naast de spoorweg. Daar komen haast geen joggers, beroepswandelaars of hondeneigenaars, het laatste groene stuk van de stad ligt te ver van de bebouwing, de desolaatheid van de locatie is weinig populair bij het soort fanatiekeling dat op bespottelijke wijze het vet van de billen tracht te lopen. Ik parkeerde de wagen in een bosdreef, een eind verder van de straat, en ook nu zag ik niemand zich vetvrij joggen. Om 08.45 uur controleerde ik voor een laatste keer mijn uitrusting, snel en efficiënt.

Nadat men mijn lijk heeft weggedragen, zal men uiteraard mijn bezoekgeschiedenis op het internet natrekken en mijn gesprekken met anderen terugvinden, voornamelijk de logboeken van chats op diverse fora. Nergens zullen ze mijn concrete plannen in detail vinden: niemand hoefde zijn neus daar vroegtijdig in te steken, maar de ideeën van enkele anderen waren des te

verfrissender. Niet alleen omdat de eenzame martelaars hoogdravend uit de hoek kwamen wanneer ze op lotgenoten botsen, al dan niet virtueel, maar ook omdat uit de volstrekte absurditeit van hun plannen soms een geniale vondst opdook. Zo ontmoette ik Hagar89.

‘En?’

‘November’, tikte Hagar89. ‘In november doe ik het.’

‘Voorbereid?’

‘Ik zal een 12 gauge Savage-Springfield 67H semiautomatische shotgun met afgezaagde loop dragen’, was op mijn scherm verschenen. ‘En een 9 mm Intratec TEC-9 semiautomatisch handwapen ontworpen door Navegar, Inc.’

Hagar89 had zich liggen opgeilen, alleen al door deze boude opsomming van vuurwapens. Ik wist niets van zijn doelwit en of hij al dan niet tot actie zou overgaan.

‘Je bent zeker dat het zo zal lukken?’ had ik gevraagd.

‘Ik heb nog een handgranaat bij me voor de zekerheid, maar misschien gooi ik die bij het binnenkomen al.’

Daar was ons gesprek in de chatroom beëindigd, mijn gesprekspartners verdwenen altijd onverwacht als dode pixels op mijn laptopscherm. Zo had ik op regelmatige basis lange gesprekken gevoerd met een man die knuppels met een plat uiteinde maakte en ze gratis uitdeelde aan opritten van autosnelwegen. Je kinderen tucht en orde bijbrengen met een slag op de billen was zijn idee van wereldverbetering. Vertederend was dan ook het opschrift op zijn knuppels: ‘Niet gebruiken bij woede’.

Hij kwam op een bepaald moment niet meer online.

Soms keek ik naar het nieuws en zag ik ze voorbijkomen, in het binnen- of buitenland, meestal onder een wit laken op een brancard, onderbroken door schimmige bewakingscamera-beelden, soms werden ze door de politie levend naar buiten gebracht, met een jas of een jutezak over het hoofd getrokken.

Kijk, ik hoop dat mijn actie niet wordt opgeëist door het soort linkse hobbygroep dat de overconsumptie aanklaagt. Mijn daden gaan natuurlijk in tegen dat onzinnige consumeren. Maar de noodzaak om mezelf in welk politiek groepje dan ook in te delen ontbreekt me, alsook het lidmaatschap van activistische of militaristische groeperingen. Vermoedelijk zal het eerste vermoeden, die eerste gissende gedachte waar journalisten of politici in uitblinken, naar het allesverwoestende terrorisme uitgaan. Men zal de impuls mij te linken aan een of andere radicale splintercel binnen een godsdienst niet kunnen onderdrukken.

Ik startte de auto om 9.05 uur en legde de vooraf berekende vijftien minuten af zonder vertragingen, tot op de parkeerplaats die het helderste zicht gaf op woonzorgcentrum De Populier. Zo hoor je het nu in één adem te zeggen: woonzorgcentrum. Je wordt er niet enkel verzorgd, de nadruk van het centrum ligt op de activiteit van het wonen, een eufemisme van 'rusten' of 'kwijlend de laatste droomloze slaap aanvangen'. 'Rusthuis' mag je niet zeggen, evenmin als 'bejaardentehuis'. Het management van De Populier heeft richtlijnen opgesteld. Zo spreekt men niet meer van bejaarden, we werken hier met de derde leeftijd of met pensioengerechtigden, mannen en vrouwen die zich een leven lang uit de naad hebben gewerkt en niet hierheen komen om uit te bollen naar de grafkuil, nee, ze komen consumeren, hun laatste dagen dienen ze alle bezittingen over de balk te gooien, zo snel mogelijk, tot de laatste cent. We houden de oudjes aan hun kreupele enkels in de lucht en worden schaamteloos euforisch van het geluid van vallende munten uit hun broekzakken.

Onze sector verandert aan lightsnelheid. De populatie van vijfenzestigplussers zal binnen twintig jaar met meer dan de helft toegenomen zijn, er woedt een revolutie in oudjesland.

De strijd om het maximale rendement van hun spaarcenten is losgebarsten, projectontwikkelaars vechten om de gouden sok onder het bed van de ouderen. Om aanspraak te maken op hun laatste vermogen zullen er kleinschalige, nette woondorpen ontstaan met duplexappartementen, zorg op maat – zoals automatische bloeddrukmeters, draadloos internet op de kamer, dienstenbedrijfjes die gastronomische maaltijden of patisserie aan huis leveren – alsook bredere voetpaden, verkeerslichten die langer op groen blijven staan, en openbare toiletten voor de niet-gepamperden onder de rimpelgeneratie. Ook woonzorgcentrum De Populier denkt aan een renovatie tot woondorp voor de batterij bejaarden die er verblijft. De lat wordt alsmaar hoger gelegd, geen kaarten of biljart meer, maar Photoshopcursussen, zeillessen en actionpainting. Men leeft steeds langer, onze levensduur wordt abnormaal uitgerekt en bij ademen hoort bewegen, met krukken of desnoods in een rolstoel. Ik walgde van de hypocrisie over hun levenskwaliteit, die in feite nihil was.

Maar het kon ook anders, dus had ik tien minuten op het parkeerterrein van De Populier gewacht. Daar observeerde ik mijn arriverende collega's. Toen de groepjes binnenkomers uitdund en ik enkel nog de nachtverpleegsters zag weggrijden, zette ik de minicamera aan, die op mijn brilmontuur zat vastgeklemd. De korte pieptoon gaf aan dat het gadget verbinding maakte met de server, waarna ik uitstapte om zo beheerst mogelijk naar de ingang te wandelen. Vanaf dat moment was iedereen getuige van het proces dat ik als rechter voorzat. Het portier van de wagen heb ik niet op slot gedaan, er was geen reden toe.

Rond deze tijd verspreiden de media allicht mijn profiel. Waarschijnlijk begint men met mijn uiterlijke kenmerken: mijn kleding, gelaatstrekken en eventueel al summiere biografische gege-

vens. Uit voorzorg heb ik etiketten en labels van mijn kleding geknipt, zodat de pers niet de dwaaste verbanden gaat leggen met obscure milieus en hun wereldvreemde levensvisies. Vandaag speel ik het spel solo. De eerste rapportages die tegen bliksemsnelheid de online-ether in worden gepompt, zullen fouten bevatten, maar dankzij de internetgemeenschap, getuigenissen van ramptoeristen en mensen uit mijn omgeving stellen de kranten en weblogs het beeld zo accuraat mogelijk bij.

Luttele minuten voor mijn laatste vingerbeweging hoorde ik een helikopter rondcirkelen, dus er moet een livetelevisie-uitzending plaatsvinden met wazige beelden van het terrein en de inderhaast opgeroepen interventie-eenheden, die uit voorzorg de wacht houden. Men weet immers nog niet of ik alleen handelde. In de briefing ben ik uit voorzorg alvast geëtiketteerd met de pseudoromantische term 'vuurgevaarlijk'. De anonieme mannen in zware uitrusting kregen het bevel om direct te schieten als ze mij in het vizier hebben, maar daarvoor zijn ze al te laat. Er zal een psychiater in de studio zitten, een kalende vijftiger met een reputatie op het vlak van sociale drama's en een paar bijeengeleuterde bestsellers op zijn palmares. De woorden 'films' en 'videospelletjes' zullen snel als verwijten uit zijn mond ketsen, alsof hij dit hele bloedeloze toneelstuk in mijn hoofd heeft gepland. Misschien zal hij speculeren over de aanwezigheid van een stapel pamflettistische en opruiende boeken op mijn nachtkastje. Als een hedendaagse Shakespeare zal hij met gespierde taal mijn koningsdrama regisseren, samen met de goedlachse televisiepresentatrice die voor de monitor de bedrijven opvolgt. De goedkope televisiesnol zingt haar commentaar in de bloedhete studio terwijl de cameraman in gebarentaal de kijkcijfers uitbeeldt.

Ik geef grif toe dat de politie bij mij thuis, naast mijn video-apparatuur, een computerspel zal vinden dat niet bepaald bulkt van vredevolle beelden, noch zul je met de computermuis

kalfjes terug naar hun moeder moeten dirigeren, maar ik heb het nooit conform de doeleinden gespeeld. In het spel, *Terrorism Terror*, dien je met onlinemedespelers de vlag van de tegenstander naar je eigen kamp te transporteren, onder begeleiding van granaatvuur, napalm en lachwekkend uitvergrande pistoolmitrailleurs, die je als buitenaardse bezemstelen onder de oksels van je avatar klemt. Ik betrad enkel de zogenaamde mappen waar geen andere medespeler was ingelogd, en liep op die manier meermaals doelloos door verlaten landschappen, geconstrueerd en getekend door nerds met te veel fantasie. Het gebeurde dat ik een half stukgeschoten gebouw beklom en mijn avatar naar de rand van het dak stuurde om daar te genieten van de megalomane horizonten. Rechtsboven aan het scherm bleef steevast de boodschap 'Waiting for players' knipperen. Meer moeten de chercheurs er niet achter zoeken, meer dan dat ik de rust van het lege veld opzocht, wil ik zeggen, een stilte die de doorgaans oorverdovende wereld op de weegschaal zet.

Ik kwam om 9.30 uur binnen, knikte naar de receptioniste en klokte me bij haar desk in. Mijn dienst ging officieel van start bij het horen van de eenvoudige pieptoon uit het apparaat, waar ik mijn personeelskaart tegen hield. Even was me de idiote gedachte te binnen geschoten, als een morbide flits: ik ga hiervoor betaald worden – maar die onzinnigheid liet ik varen. Dit werk, dat ik evengoed als arbeid zag, deed ik onbezoldigd en uit bekommernis voor de oudjes die op een wansmakelijk kunstmatige manier in leven worden gehouden, om in het vizier van onze sector te blijven. Mijn actie komt niet voort uit het altruïsme van het soort liefdadigheidsinstellingen dat we nog van naam kennen dankzij de maandelijkse overschrijving op onze bankafschriften, maar uit onbaatzuchtige barmhartigheid, omdat niemand anders het doet, omdat het moet.

Eerst werkte ik mijn reguliere dagtaken af, het routineuze wassen van doorligwonden, het oude vlees dat niet meer mee wil, de stugge eeltplekken, en maakte ik met degenen die in spaarzame momenten helder van geest zijn, zoals een lucifer even opflakkert om dan tot een broos kooltje op te branden, alweer diezelfde praatjes. Ik verschoonde beddengoed, bracht de bevlekte lakens met de geur van kool en oude luchtjes naar de waskamer, schikte het kussen in hun rug zoals ik hun testament had opgemaakt: met zachte doch kordate hand.

Ik wist dat de forumgemeenschap meekeek. De link naar mijn videoplatform zou ontelbaar gedeeld zijn via de sociale media, te voorspellen volgens het viruskarakter van het internet. Het aantal kijkers zou het forum, met Hagar89 en co op de eerste rij, onverbiddelijk ontgroeien. De mondaine massa zou geen weerstand kunnen bieden aan zijn aanleg voor hun voyeurisme en massaal op de afspreekknop duwen, met een kijkfile van ramptoeristen als gevolg.

Vooraf had ik reeds een vrije dag in mijn uurrooster omgeruild voor een nachtshift, zogenaamd om wat extra ruimte in mijn reisbudget te creëren, maar die rustige nacht, waarin je hoogstens enkele glaasjes water moet ronddragen voor de dorstige slapelozen, had ik op een vijftal televisietoestellen – die met hun beeld standaard op de bedden en hun last stonden gericht – enkele kleine camera's gemonteerd, identiek aan die op mijn brilmontuur. Tussen de talloze beeldjes, de tapijtjes en de familiefoto's die op de zwarte beeldbuis in rijen stonden opgesteld, vielen de camera's, niet groter dan een knoop, amper op. De kamerbewoners hadden die nacht hoogstens even gesnurkt ter kennisgeving dat ze een rol in mijn live-internet-uitzending zouden spelen.

Na het obligatoire wassen van de handen met desinfecterende gel begon ik om 11.45 uur aan de laatste etappe van de bevrijding van de onwetende bewoners. Volgens de vooraf opge-

stelde weekplanning was het mijn beurt om de karretjes met het middagmaal af te halen bij de grootkeuken. Ik klemde mijn bril, die steeds weggleed op mijn neusbrug vanwege mijn hevige transpiratie, nog eens stevig op de neus en haalde met mijn meest zelfverzekerde tred de lading af.

De rest was kinderspel.

Het witte poeder ging als een doodsapfel in de soepketel, ik roerde stevig, waarna de aspergesoep in kommen ging en mijn collega's en ik de plateaus op onze respectievelijke gangen rondroegen naar de kamers. We wensten de bewoners een lekkere maaltijd en keerden terug naar onze koffiekamer. Mijn gymmen lieten noch sporen na op de tegelvloer, noch maakten ze enig geluid.

Later zal Hagar89 in een verhoorkamer moeten verklaren dat hij zag hoe de mix van pillen zijn uitwerking kende, als een ontploffing onder de huid van de bewoners die hun lepel voor de laatste keer naar de mond brachten. Hij zal een van de kroongetuigen zijn op mijn postume proces en vertellen hoe hij dankzij mijn brilmontuur een bevoorrecht toeschouwer was van wat zich in de arena zonder wapens voltrok. Hij zal verklaren hoe hij mij als een moderne gifmenger zonder aarzelen het witte poeder in de ketel zag strooien en welke idolate bewondering dat bij hem opriep. Hagar89 zal worden beschuldigd van medeplichtigheid aan een meervoudige moord, maar wat is medeplichtigheid als het equivalent van enkele bioscoopzalen gretig meekeek naar de verlossing van een paar dozijn mensen wier leven onnodig lang duurde? Ik was heus bekend met de ethische vraagstukken bij deze problematiek, maar wat is erger? Het tot vervelens toe weigeren van een euthanasiepil in een eeuw van overbevolking, of het heft in eigen handen nemen?

Dat ik gekozen heb voor de snelle dood met de kogel, en het witte goedje niet zelf heb geconsumeerd, zou men als laf kun-

nen bestempelen, maar ik was niet zeker of de verhouding in het recept voldoende zou zijn om een kerngezonde jonge man om te leggen. En dat ik na mijn daden zou moeten afzien van een verder leven, was van bij het prille begin duidelijk. Om 13.00 uur schakelden alle camera's zichzelf uit en eindigde de live-uitzending op mijn videoplatform, samen met mij.

Met geveinsde interesse volgde ik de koffiepraatjes van collega's, hoorde ik de onzinnige wetenswaardigheden, het oudbakken nieuws van de grootste kletsmajoren aan. Met 'De kleindochter van Agnes van kamer 102' maakte collega 1 – een collega die van haar verpleegsterwerk een roeping maakte, het woonzorgcentrum de navel van haar wereld – het verhaal van de dag.

'Je weet wel, Agnes die met haar man Paul jarenlang een bakkerij heeft opengehouden totdat Paul een longontsteking van de ovens kreeg, wel, die kleindochter van Agnes had lange tijd buikpijn, waarbij ze meteen dachten aan een pakje. Een pakketje. Enfin, je verstaat wat ik wil zeggen.'

'Wij verstaan wat je wilt zeggen', zei collega 2 lachend.

Ik begreep er op dat moment weinig van, want mijn gedachten gingen uit naar hoe mijn zorgvuldig uitgestippelde noodlot zich in de eenzame kamers voltrok, onder het oog van een duizendkoppig publiek. Hoewel ik geen toeschouwer was van mijn perfect geregisseerde show, kon ik het tikken van de soeplepels gif tegen het email haast horen.

'Luister, ik hoor die van kamer 46 weer roepen dat zijn soep te koud is', zei collega 3.

'Maar zwijg nu eens', maande collega 2 de ander tot stilte. 'Ze is iets aan het vertellen.'

'Enfin, die kleindochter naar een dokter voor onderzoek', vertelde collega 1 verder. 'Altijd maar onderzoeken, er wordt meer onderzocht dan gevonden, ze vinden niet direct iets bij de kleindochter van Agnes, zij verder zoeken, nog een onder-

zoek, wat ze tegenwoordig allemaal al niet kunnen onderzoeken, enfin, in haar maag vinden ze een haarbal.'

'Dat kan toch niet', zei collega 2.

'Jawel', zei collega 3 betweterig. 'Ik heb dat nog al gehoord.'

'De dokters snijden de maag van de kleindochter van Agnes open en vinden een haarbal van veertig centimeter omtrek, een haarbal!' ging collega 1 onverstoorbaar verder. 'Bleek dat de kleindochter van Agnes al jaren een tic had en haar haar opat!'

'Als dokter maak je wat mee tegenwoordig', had collega 3 opgemerkt.

'Ik wist dat zoiets bij katten voorkwam', zei nummer 2.

'Ik ga naar kamer 46 kijken', zei collega 2, die zo zijn uitgang uit het gesprek vond.

'Een haarbal!' beëindigde collega 1 haar gezwam.

Ik had niets toegevoegd aan het verhaal, maar was misselijk geworden van de weeïge geur van de aspergesoep die werd gebrouwen in de ketels van de grootkeukens en met mijn hand was aangevuld, een geur die nog steeds in mijn neus hing.

Als eerste ging Ronny Peeters van kamer 46 (79 jaar, zijn hele leven arbeider aan de lopende band geweest en nu een liefhebber van zware bieren, ongehuwd), want die had zijn soep, hoewel zijn klaagzang over de temperatuur door de gangen had geschald, in een wielertempo naar binnen gesmikkeld. Het was collega 2 die de stilgevallen polsslag ontdekte. In het spoor van Ronny Peeters was Agnes Vanheusdens ademhaling stilgevallen (83 jaar, ooit een professionele ballerina geweest, maar dan kampend met reuma en door rugklachten gedoemd tot lesgeven). Het gebeurde weleens dat er bewoners met slechts enkele uren van elkaar gescheiden de laatste adem bliezen, maar bij de derde gestorvene (Herman Versteckt, 74 jaar, haikuliefhebber en tot aan zijn pensioen hoofdonderwijzer) kwam de argwaan.

Van de doden, die als bosjes vielen, en de daarmee gepaarde verwarring maakte ik gebruik om me terug te trekken in de waskamer, waar ik het nerveuze geloop van het verplegend personeel door de gangen hoorde. Bij de vondst van het zesde slachtoffer (Annie Verhegge, slechts 63 lentes jong, maar met een zwaar leven als verpleegster achter de rug) begon het personeel te beseffen dat hun leven in tweeën zou worden gedeeld; men zou voortaan van de dagen vóór deze gebeurtenis spreken, en over de periode erna.

De paniek, het angstzweet rook ik door de gesloten deur heen. Ik hoorde hoe men Agnes Smeekers (87 jaar, de vrouw met de kleindochter die een haarbal in haar maag had) en Johan Van Der Stockt vond (93 jaar, ambtenaar in ruste met genealogie als hobby). Tegen een linnen mand zat ik enkele minuten met gesloten ogen, waarna ik om 12.55 uur alles voor geslaagd hield.

In dit voorgeborchte, tussen de handdoeken, schone lakens en parelroze badjassen als onschuldige gordijnen van mijn theater, haalde ik het kleine vuurwapen tevoorschijn en met het witte kussen als geluidsdemper tegen mijn hoofd schoof ik eigenhandig het doek dicht.

V.M. DANGRE 1987

→ **Welke was de eerste literaire tekst die een impact op je had?**

Oscar Wilde – *The picture of Dorian Gray*.

→ **Welke eigenschap is onmisbaar voor een schrijver?**
Alfabetisme.

→ **Wie is je favoriete schrijver?**
Marcel Proust.

→ **Wat doe je als je niet schrijft?**
Verhalen beleven.

→ **Welk boek had je zelf geschreven willen hebben?**
Het jaar van de kreeft (om voor de hand liggende redenen).

→ **Wie is je favoriete romanpersonage?**
Woelrat.

→ **Wat is je favoriete stijlfiguur/vertelprocedé?**
Metafoor.

→ **Wat wordt de titel van je magnum opus?**

Ik weet het al, maar ga het nog niet verklappen (en nee, dat is niet de titel).

→ **Wie vind je de meest inspirerende figuur uit de geschiedenis?**
Keizer-kunstenaar-sadist Nero.

→ **Wat is je meest typerende karaktertrek?**
Drang tot fabuleren (in het bijzonder m.b.t. vragenlijsten).

→ **Welke eigenschap kun je het meest waarderen in anderen?**
Mysterie.

→ **Welke fout vind je te vergeven?**
Het privéleven van genieën.

WEZELS

Y.M. DANGRE

Voortaan sloop ik thuis weg en kwam Marie me tegemoet, want haar zoon was nu thuis, zodat haar echtelijke bed een te risicovolle ontmoetingsplaats werd. We spraken af in schimmige motels, of bij een tankstation, waar we na achterlating van haar voertuig in het mijne verder reden, een rustige plek tegemoet. Ondanks de winterkou deden we het enkele keren in de vrije natuur, in bossen, godverlaten parken, hooischuren, eenmaal zelfs in de berm van een snelweg. We neukten ons helemaal laveloos. We neukten tegen een deadline: nog negen dagen voordat Stéphane, haar man, terugkwam van zijn zakenreis.

Acht.

Zeven.

We werden op den duur zo roekeloos dat ik haar gewoon kwam ophalen aan het begin van haar straat. We lazen dag aan dag dezelfde boeken, bediscussieerden de krantenkolommen, spraken en kakelden en beminden aan één stuk door. De hele reutemeteut der verliefdheid.

Maries zoon noch Charlotte, mijn vrouw, leek ondanks onze groeiende onvoorzichtigheid ook maar iets door te hebben. Charlotte gaf me na een paar dagen wel een wantrouwige oogopslag, maar verdachtmakingen bleven uit. Zelfs de zeepgeur die ze 's avonds op mijn huid rook, bleef gevrijwaard van commentaar. Hoezeer me dat ook opluchtte, het deed tegelijkertijd pijn. Het was alsof Charlotte bekende. Alsof deze dagelijkse neukpleziertjes me enkel gegund waren in het licht van haar eigen veelvuldige ontrouw, die ze nauwelijks voor mij verborg.

Met nog drie luttele dagen op de kalender hadden we het voor het eerst over het einde. Ik lag met Marie op de achterbank, naakt, verzadigd, en staarde met een glimlach naar de bewasemde autoruiten. We waren erg ver van huis gereden, hadden de wagen aan een bosrand geparkeerd. Zij vroeg plots, een tikje pathetisch zelfs: 'Lieve Marc, wanneer houdt dit op?'

Binnen drie dagen, hoorde ik de denkbeeldige stem van haar echtgenoot scanderen in mijn gedachten, maar ik hield mijn mond. Mijn vingertop streelde haar kruin, het spierwitte puntje in de bruine oase dat haar bleke vel verried.

'Ik wil niet dat dit ophoudt.'

'Ik ook niet', repliceerde ik onmiddellijk. Diep vanbinnen, onder die lagen van beneveling en geilheidsroes, was ik niet zeker of ik het meende.

Haar lijf lag als een lenig diertje rond het mijne gekronkeld, onze geslachten waren met lichaamsvochten aan elkaar gelijmd.

Ze richtte haar hoofd op. 'Misschien moet het in dat geval ook helemaal niet ophouden.'

'Ach, Marie. Je weet dat het niet kan.'

'Komt dat uit de mond van een alleenstaande man?' Haar vinger tikte tegen mijn voorhoofd, in een flits zag ik dat ze haar trouwring niet aanhad. Net als ik.

'Ik bedoel voor jou', verduidelijkte ik.

Ze zweeg. Haar peinzende voorhoofdsrimpels deden een rilling door mij heen gaan, zodat ik instinctief onze blootgekomen ruggen bedekte. We waren gewikkeld in kleren en plaids, want het was, ondanks het waas op de ramen, koud in de auto.

Marie prevelde mijn naam in mijn oor, erg zacht, alsof ze mij niet wakker wilde maken. Maar ik sliep niet. Ik kustte, met een warmtetinteling in mijn lippen, waarvan ik had gedacht dat ik die voor de rest van mijn leven alleen bij Charlotte zou ervaren, het vel van haar hals. Dit mocht niet. Dit mocht niet voorbijgaan.

Terwijl haar adem over mijn wangen waaide, vroeg Marie me hoeveel ik van haar hield.

Heel veel, natuurlijk. Mijn laffe stem die plots brak, als bij een begrafenispeech, maar Marie leek het niet door te hebben. Buiten stapelden zich ondertussen donkergrijze wolkenpartijen op, we kregen regen. Onweer. Een zondvloed die ons uit deze paradijselijke blikken ark zou verjagen.

‘Als je echt van me houdt,’ begon haar sopraanstem, nog hoger dan gewoonlijk, ‘dan kunnen we het toch samen proberen?’

Ondanks de kou ging de verhitte van mijn bloedbanen onverminderd door. Alsof ik een levende, in luttele seconden totaal ontbrandende strobaal was.

Marie kroop dicht tegen me aan, nam mijn kin in de lieflijke tang van haar duim en wijsvinger. ‘Ik meen het. Stéphane kan de pot op.’

Mijn ogen ontweken de hare, bleven hangen bij de kloofjes in Maries onderlip. Ik zocht naar rationele bezwaren, terwijl mijn pik zich roerde, me duidelijk maakte dat mijn hele lichaam één luide kreet van acclamatie wilde uitstoten.

De eerste regendruppels tikten tegen de voorruit.

‘Maar je zoon dan?’ vroeg ik.

‘Die kan met ons mee. Je zou zo’n goede vader zijn. En je bent dierenarts, Maxim is gek op dieren.’

‘Maar hij kent me niet.’ Ik hoorde een ander praten, een ordentelijke man, iemand die niets voelde van de om zich heen grijpende brand in mijn aders, de onpasselijkheid, de hersenschim van Charlotte die in mij rondwaarde.

De knobbels van Maries ruggengraat voelden zacht onder mijn zoekende, gloeiende vingers. Dit lichaam kon ik niet loslaten. Ik zei, of nee, ik schreeuwde tegen haar dat ik maar wat aan het bazelen was, dat het goed was, dat we met een rugzak vol wulpsheid de toekomst in zouden trekken.

Via haar dij gleed ik in de richting van haar venusheuvel, die bekranst was met lichtbruin schaamhaar dat me aan de vacht van knaagdieren deed denken. Of eerder nog aan die van een fret of wezel, de kleinste roofdieren, en mijn specialiteit als arts.

Marie hield mijn hand tegen. 'Meen je het, Marc?'

'Natuurlijk.'

'Moet ik voor jou mijn huwelijk opblazen?'

'Ja.'

'Zul je nooit tegen me liegen, me nooit ontrouw zijn, voor altijd voor me zorgen, eeuwig zo heerlijk met me neuken?'

Maries ogen, die mooie blik, hoewel ze nauwelijks wimpers bezat, sperden zich open. Werd ze sentimenteel?

Ik knikte en kuste haar op haar jukbeen, terwijl de eerste donderslag te horen was. Marie schrok en drukte haar warme lichaam nog dichter tegen me aan.

Al snel begon het loeihard te kletteren op het autodak, op de zijruit waartegen mijn hoofd leunde. Het kon ons niet schelen. We waren opnieuw elkaars openingen aan het aftasten, wetend dat we, ondanks de uitputting, onze ontucht nog een keer zouden overdoen.

Bliksems. Donderslagen. Een stortvloed van water die ons, opgesloten als we waren in onze cabine van liefdesverdwazing, niet deerde. Op dat moment mochten de bliksemschichten ons ter plekke flamberen, ik had er geen moer om gegeven.

Ik had beter moeten weten, want we neukten normaal nooit op de achterbank. En met reden. Die mengeling van sperma, vrouwvochten, vreemd parfum, wie weet wel zaadvlekken op de bekleding, dat alles zou Charlotte natuurlijk ruiken de volgende keer dat ze de wagen gebruikte. Pas nadat mijn laatste straal, of beter gezegd druppels, binnengevloeid waren in Marie, realiseerde ik het me. Maar het deed me weinig. Geen paniek. Geen subiet ontstane gedachtegang op zoek naar excuses voor Charlotte. Het stond immers vast dat ik ervan-

door ging, met Marie, mijn beschermvrouwe, mijn geniepige roofdier.

We praatten niet meer tot het onweer over was. We soesden, pasten, door de glibberigheid van onze lichamen, meer dan ooit in elkaar. Nog drie dagen. Om te beginnen. Want ook daarna zou een eeuwigheid aan wellust volgen. Maar we zouden het spannend maken, tot het allerlaatste ogenblik wachten om het haar echtgenoot en zoon te vertellen.

Later die avond, of eerder nacht, sliep Charlotte al diep toen ik thuiskwam. De dag erna, nadat ze de auto had gebruikt, gaf ze me een zo giftige blik dat ik terstond het huis uit vluchtte, uit angst dat het tot een dispuut zou komen, een ruzie waarin ik, vol zielsverrukking, vol woede om haar onbegrip, de hele ontrouwgeschiedenis eruit zou flappen. Ook de twee dagen die volgden, die de laatste moesten zijn, zag ik niets dan gif en teleurstelling in haar ogen. Die zaterdag hadden we zelfs een hoogoplopende ruzie, maar Charlottes woorden ketsten op me af, de gedachte aan Marie zat als een ondoordringbaar harnas om mij heen.

Even liefdesblind vertrok ik naar wat de laatste afspraak zou worden, al overviel een haast puberale onzekerheid me op het laatste ogenblik. Ik overdacht de vrouwelijke inconsistentie, evenals het horrorscenario waarin Marie op het ultieme moment, wanneer hij, die gemaal, die hoorndrager van haar, weer voor haar neus zou staan, toch voor hem zou kiezen. Was het die vrees, of was het een of andere engelbewaarder die ervoor zorgde dat ik tegen Charlotte niets meer had gezegd dan dat het laat kon worden vanavond? Geen koffers, geen adieu, geen dramatoestanden. Toch waren het net die dingen waaraan ik onderweg onophoudelijk dacht. En aan Charlottes pruillip die me had uitgewuifd. Was een pruillip het laatste wat ik van haar gezien had?

Marie deed open, gekleed in een cocktailjurk. Haar haren waai-erden uit tot op de stof, gingen volmaakt natuurlijk over in de kanten franjes aan haar schouders. Ze zag er delicious uit. Een vage pijn begon op te steken in mijn borstbeen.

Ze sleurde me haastig naar binnen. Meteen daarna trok ze mijn jasmouwen al naar beneden, kustte me ook, waarbij ik ongerust langs haar heen probeerde te spieden of haar zoon daar niet ergens zat. Marie stelde me gerust, de jongen was weg, en we zouden het wel aan het schetterende bromfietsgeluid horen wanneer hij terugkwam. Ik vertrouwde het maar matig. De angst begon een bobbel in mijn broek te vormen, terwijl ik al bezig was de ritssluiting van Maries jurk open te pulken – had ze dat feestgewaad louter ter versiering omgegord, om het, als een cadeauverpakking, meteen van zich af te laten scheuren?

Voorzichtig strippte ik het van haar lijf en legde het op de sofa-leuning. Maries witte, glanzende vel, meegevend onder mijn aanrakingen, liet echter geen enkele behoedzaamheid toe, wilde gestreeld, geprikkeld, gebeten, gemerkt worden. Ik kwam erg snel klaar.

We douchten samen, friemelden nog wat aan elkaar terwijl mijn oren zich spitsten. Nergens gebrom van een uitlaat. Marie liep, nog geheel ontkleed, en derhalve tegen mijn advies in, naar de woonkamer om haar cocktailjurk te halen. De roekeloosheid was bij haar ingebakken, had zelfs niets meer met de allesvertroebelende geilheid te maken, zoals bij mij.

Ik vroeg haar waarom ze dat betoverende, beheksende stuk textiel aanhad.

Ze vond het een feestelijke gebeurtenis. ‘Straks komt Stéphane, en dan kunnen we het hem eindelijk eens goed en wel zeggen. Dit is een verlossing, Marc.’

Haar intonatie, nog enkele graden in euforie stijgend. De pijn aan mijn borstbeen werd erger.

‘Om hoe laat komt hij?’

‘Normaal rond negen uur, maar ik ken hem, vaak komt hij dan een halfuurtje vroeger om mij zagezegd te verrassen.’

Er klonk alleen nog maar afkeer in haar anders zo angelieke stem. Die middelmatige, nog volstrekt in huwelijkse waan verkerende echtgenoot van haar leek al een afgesloten hoofdstuk, een boek dat ze inruilde voor een ander, een mooier, een met fraaier leeslint en verzorgder binnenwerk. *Mij*. Haar vingers vlochten zich langzaam in de mijne. Ik had het idee dat Marie ze allemaal zou breken, per ongeluk, door een plotse persoonsverwisseling van mij met haar verfoeide wederhelft.

De klok gaf kwart voor acht aan, alles bij elkaar restte mij nog drie kwartier voordat mijn leven uit de bocht zou gaan. Mijn armen grepen Maries middel vast, veel te hardhandig.

Ze maande me aan tot kalmte en streek, na mij onsubtiel van zich af te hebben geduwd, de plooien in haar jurk glad. ‘Houd je nog even in, Marc. Laten we dit niet verknallen.’

‘Ja’, stotterde ik schaamtevol.

We zetten ons op de sofa, wachtten. Marie verzekerde me dat haar man eerder dan haar zoon zou thuiskomen, dat het goed uitkwam. Ik vroeg me af waarom. Zodat we het die jongen met z’n drieën konden uitleggen, hoe zijn mama zijn papa maar een jandoedel vond, doch helemaal wegsmolt tussen haar liezen bij de gedachte aan meneer de dierenarts?

Ik veerde overeind, me ferm afduwend op de armsteun. ‘Marie, dit kun je niet maken.’

‘Wat?’

‘Zoveel levens overhoopgooien. Je man, je zoon...’

‘Je wilt dit toch, Marc?’ Haar stemklank was niet dreigend, nog lang niet.

Mijn blik wendde zich af van haar, het moederdier, de draaikolk die de duizenden door mijn hoofd flitsende gedachten in zijn zuigende oog meetrok. Alles mondde uit in Marie.

Ze stond op, bij welke beweging haar dunne halskettinkje even opflonkerde in het lamplicht. Ook haar pasgewassen haren blonken. Wat was ze teugelloos, wars van alle schoonheids-idealen mooi.

Mijn voeten werden van een ondraaglijk gewicht, ik staarde ernaar, in de vergeefse hoop ze tot enige verplaatsing te kunnen aanmanen. 'Marie...'

'Ja', antwoordde ze en ze zette onzacht haar klauwen in mijn borst.

'Ik hou van je.' Het klonk als een excuus, als de reden waarom ik hier niet kon blijven en waarom onze al twee weken bij elkaar gefabuleerde toekomstplannen in het water zouden vallen.

Haar vingers spanden zich als tepelklemmen. Ik drukte mijn sluitspier toe van angst. Met een plotse, onheilspellende stembuiging sprak ze: 'We laten dit huis en al die bespottelijke dorpers achter ons. We gaan, je hebt het zelf gezegd, in de stad wonen, wij tweeën en de jongen. We beginnen opnieuw.'

'Nee, Marie. Het kan niet. Ik wil het niet.'

'Je wilt het wel.' Haar vingernagels knepen mijn tepels fijn, ik moest me inhouden om het niet uit te schreeuwen, wat alleen maar lukte omdat ik vreesde dat de omwonenden op mijn hulpkreet zouden toesnellen. Vervolgens zakte Maries hand tot aan mijn kruis, waar ze tegen duwde tot mijn testikels in de kom van haar vingers rustten. 'Dit heb je toch graag? Dit wil je toch de rest van ons heerlijke leven samen voelen?'

Beklemming. Maar ook de zin om Marie te laten begaan, mijn balzak te laten kneden, te steigeren bij het eerste contact met haar schaamlippen.

'Ja, maar...' Het geluid van een bromfiets sneed mij de adem af, Maries hand liet meteen mijn kruis los. Beiden blikten we ongerust naar de voordeur, op slot gedaan met twee schuifgrendels, hoorden hoe de bromfiets het huis voorbijreed zonder te stoppen.

De tijd om opgelucht adem te halen kreeg ik niet, want Marie, steeds driester wordend, greep mijn schouders beet, bracht haar neus vlak bij de mijne en siste: 'Zo meteen staat die jongen hier, dus hou op met dit gedoe.'

Ze deed me pijn, haar nagels boorden zich in mijn sleutelbeen.

Plots was ik het zo beu, of werd de angst zo doordringend, dat ik haar ruw van me af duwde.

'Marc!' schreeuwde ze, maar ze schakelde bijna meteen over op een haast flemerig toontje. 'Wat is er?'

Ik antwoordde haar dat het mij menens was, dat ik onze oogverblindende toekomst samen niet wenste.

'Maar waarom niet?'

'Ik kan niet...'

Marie wilde zich opnieuw tegen me aan werpen, maar ik weerde haar emotionele aanval af. Ze had mijn polsen in haar handen geklemd, begon te jeremiëren over hoe graag ze me zag, hoe heerlijk ons seksleven was, hoe onze interesses overeenkwamen, omdat ik zo belezen was, hoogbegaafd, hoe, in haar toekomstvisioenen, ons bestaan zo volstrekt anders zou worden. Het was het soort opbod aan geïdealiseerde levens waarmee we elkaar de afgelopen dagen voortdurend om de oren hadden geslagen. Marie vertelde me niets nieuws.

Op het moment dat ik halfnegen op de klok zag staan, rukte ik mijn polsen los uit haar greep. Vol schaamte, vol schuldgevoel dat ik nooit meer volledig van me af zou kunnen krabben, wierp ik haar op de sofa. 'Genoeg! Ik moet weg.'

'Maar waarom?' Marie krijste, haar stem was zo hoog dat ik dacht dat er een glas zou barsten. 'Hebben deze twee weken je dan helemaal niks gedaan, ben je zo'n ongevoelige klootzak? Twee weken neuken en het dan aftrappen?'

'Natuurlijk doet het me wat. Het doet me godverdomme veel te veel.' Ik moest, bij het zien van haar uitlopende mascara, de

zwarte lijnen die over haar wangen werden getrokken, mezelf keihard in de dij prikken om mijn tranen binnen te houden. Ik was iets aan het kapotmaken. Ik was alles aan het kapotmaken. Hoeveel seconden had ik nog?

Marie riep: 'Nou dan? Wat houdt je tegen om te gaan samenwonen met de vrouw van je dromen?'

'Ik heb al iemand.'

Ik zag het ogenblikkelijk, het huilen en ademen dat stopte, die mond met de fluwelige lippen die niet meer bewoog. Haar schouders knikten vervolgens naar binnen, haar middenrif leek te worden weggeslagen. Marie implodeerde.

Kloothommel. Lafaard. Dat was niet wat zij mij naar het hoofd slingerde, maar wat ik tegen mezelf vloekte. Wat ik vandaag soms nog steeds tegen mezelf vloek.

Opkijkend, met tranen in haar ooghoeken, op haar neus, in haar haren zelfs, waardoor ik het nu zelf ook bijna te kwaad kreeg, vroeg Marie me waarom ik het verzwegen had. We zaten immers in dezelfde situatie, zij was ook getrouwd, dus wat hield me tegen?

Ik huilde nog steeds niet, net zoals ik dat, ondanks de pijn en de vernedering, nooit gedaan heb om Charlottes haast vaststaande ontrouw. 'Het is...' stotterde ik.

In Maries ogen zag ik een opflakking van hoop, van liefde en haar vergiffenis.

'Mijn vrouw is gehandicapt.'

Ze begreep het niet, vroeg, louter door haar gezichtsexpressie, om nadere uitleg.

'Zoals ik het zeg. Mijn vrouw heeft een ernstige vorm van multiple sclerose, ik kan haar niet...' Een laag, smerig wezen was ik, een bange wezel die zich niet eens kon *voorstellen* dat Charlottes veertigjarige, nog steeds verleidelijke lijf aan twee wielen gekluisterd zou zijn. 'Ze heet Charlotte', voegde ik er nodeloos aan toe. Het uitspreken van haar naam gaf me kracht.

‘Maar waarom dan...’

Er was geen verklaring. Het was een twee weken aangehouden, van vrijpartij naar vrijpartij geleefde vlaag van waanzin, puur fysieke, geslachtelijke verstandsverbijstering, als zoiets al kon. En nu wist ik dat het kon, want ik zag weer Maries lijf van zuivere dierlijkheid, waardoor een mans hersens naar zijn onderbroek zakten.

Met mijn vingernagels veegde ik de tranen van mijn gladgeschoren wangen. Ik had me voor haar opgemaakt, parfumpje gespoten, snor gekamd, mijn beste overhemd aangeschoten. ‘Je hebt me betoverd, Marie, maar de betovering is uitgewerkt.’

Haar vinger, wijzend, waarschuwend in mijn richting. ‘Dat lieg je!’

‘Ja, dat lieg ik.’

Een ogenblik fronste ze haar wenkbrauwen, waarna ze nogmaals haar jurk platstreek met haar vuile vingers, er zaten nu mascaravegen op het rokgedeelte. Een misnoegd theateractrice. Of een die in de coulissen verkracht was door een impresario met losse handjes. Ik wilde haar troosten, opeten.

Ik keek op de klok, haar echtgenoot had hier al tien minuten moeten zijn. ‘Ik ben weg, ik bel je nog.’

‘Nee! Nee! Dat doe je niet!’

‘Je hoeft niet op te nemen.’ Die stem, zo doelbewust koud, cynisch, niet de mijne.

De laatste lichaamsdelen die haar overeind hielden, begaven het, Marie viel op haar knieën, zonder theater, zonder doodschreeuw, gewoon hard en dof met de knieschijven die tegen de vloer klakten. Het geluid bevroor me. Pas daarna begon ze te roepen, een laatste smeekbede, of een laatste lading scheldwoorden, maar ik hoorde niets meer. Charlotte zou me vanavond verwarmen in bed.

Een laatste blik op de klok zette mijn benen in beweging. Ik schoof de grendels van de voordeur opzij en zette een spurtje

in, racete met de auto de straten door, terwijl ik dankgebedjes prevelde in de richting van God of van welk opperwezen dan ook dat haar man en zoon had opgehouden. Misschien kwamen ze op ditzelfde ogenblik thuis, vonden ze Marie op de vloertegels, snikkend, met gebroken knieën, met een hart dat dezelfde 'klak!' had gegeven op het moment dat mijn hand de voordeur dichtsloeg. Ze zouden haar met een eindeloze reeks liefkozingen moeten oplappen, maar het zou niet genoeg zijn, ik besepte het. Dat Marie hun misschien alles zou kunnen opbiechten, kwam geen seconde in mij op. Mijn hersens werden juist vol geblazen met geluk, dat, zoals dat vanaf dan altijd zo zou zijn, vermengd was met schaamte.

Buiten adem, alsof ik de hele afstand te voet had afgelegd, rende ik ons huis binnen, vond Charlotte voor het televisietoestel. Ze negeerde me, zelfs toen ik mezelf tussen haar en het beeldscherm plaatste.

Ik riep haar naam, tot mijn eigen ergernis met een veel te hoog stemmetje.

Geen antwoord. Ze sloot langdurig haar ogen, duidelijk in de hoop dat ik verdwenen zou zijn wanneer ze weer zou knippen.

Een tweede keer schreeuwde ik haar naam, maar Charlotte reageerde niet, bleef met vertrokken mond en gesloten oogleden zitten. In plaats van op mijn knieën te gaan, waar ik, bij wijze van boetedoening, de neiging toe moest onderdrukken, pakte ik haar agressief bij haar schouders.

Charlottes enige reactie was: 'Wat is er? Mocht je vandaag niet?'

'Mocht ik vandaag niet wát?'

'Op je slet kruipen.'

Ze grijnslachte, maar in tegenstelling tot wat haar misplaatste hoon normaliter in mij opwekte, voelde ik hoe alle angst en gewelddadigheid uit mij wegvloeiden. Ik kustte Charlotte hard

op de mond, maar ze bewoog niet. 'Het is voorbij, Charlotte. Ik heb het in orde gebracht.'

Nu sloeg ze toch plotseling mijn handen van zich af, terwijl het furieus uit haar mond schalde: 'Moest je daarom eerst je pik in een ander steken?'

'Hou op met zo vulgair te doen.'

Charlotte zei niets terug en kruiste misnoegd haar armen, met de haast anorectisch dunne polsen rustend in de plooi van haar elleboog. Ik was gevallen voor die polsen, die hun spiegelbeeld hadden in haar al even smalle enkels, ondanks dat volle lijf als van een weldoorvoed huisdier.

Even deed Charlotte, door een schuine hoofdbeweging, net of ze weer naar het televisiescherm wilde kijken, maar omdat ik geen vin verroerde, stond ze op en duwde met haar benige wijsvinger op mijn borstkas. 'Je slaapt vannacht op de sofa, klootzak.'

Magertjes, dacht ik, als dit de strafmaat was voor twee weken ongebreidelde wulpsheid. Ik wilde meer, ik wilde geranseld worden, ik wilde dat Charlotte mijn leven zou torpederen zoals ik dat met dat van Marie had gedaan.

'Waarom zou ik?'

'Omdat je me bedriegt, rotvent.'

'Je bent zelf verre van onschuldig, mevrouw de sloerie.'

Niets dan verbouwereerdheid op Charlottes gezicht, zo oprecht, zo goed gespeeld, met een kreetje van verbazing en al, dat ik haast echt zou denken dat ze nog nooit haar vrouwenbillen aan een andere man had aangeboden. 'Hoe durf je zo iets te zeggen?' siste ze.

'Hou op. Speel nu eindelijk eens open kaart.' Ik weet niet meer of het opzettelijk was, maar ik aapte haar gebaar na door met één vinger beschuldigend op haar borst te tikken. 'Je bent een slet, Charlotte.'

Sla me, smeekte ik in gedachten. Mishandel me. Maak een gat in mijn ziel.

Charlotte werd hysterisch door mijn betichting. Volgens haar was ik juist de schuinsmarcheerder, was ik elke avond van deze kerstvakantie met een geur van zaad en vrouwenzweet thuisgekomen, voelde ik, arrogante, zelfingenomen grootspreker, me zelfs niet te beroerd om de achterbank onder te spuiten om het haar nog eens extra in het gezicht te wrijven.

Minutenlang kreeg ik verbaal vuurwerk om de oren, ondersteund door onbesuisde gebaren. Ik liet haar uitrazen. Zelfs toen ze weer met die slappe handjes van haar voor zich uit begon te trappelen en aan mijn haren wilde trekken.

Aan het eind van haar scheldpartij nam ik haar vingers vast, drukte die tegen elkaar en vroeg: 'Weet je nu eindelijk hoe het voelt?'

'Wat voelt? Wie voelt? Wat zeik je nou toch weer allemaal? Je hebt ook naar geen woord...'

'Hoe het voelt om bedrogen te worden, Charlotte.'

'Maar je wordt toch helemaal niet bedrogen!'

Natuurlijk had ik dat antwoord kunnen verwachten van een doorgewinterde leugenaar als Charlotte. Toch raakte het me diep op dat moment, na al die uren emotionele marteling, na deze eindeloze dag. Een stem, mij volstrekt onbekend, welde in me op, opperde dat ik bij Marie had moeten blijven. Me in haar nestelen als een bosdier in zijn hol.

Ik wierp een blik op de klok. Anderhalf uur. Drie halfuren. Zes kwartieren. Langer was het niet geleden dat Maries verschijning me nog verwarmde. Maar misschien wist haar echtgenoot het op dit moment al, was hij naar hier op weg met een knuppel of een jachtgeweer.

'Wat scheelt er nu weer, zenuwpees?' snauwde Charlotte me toe.

Ik murmelde iets onverstaanbaars, liep de kamer uit, naar de wc, al was ik liever naar buiten gegaan. Ik deed de toiletbril omhoog en legde hem weer neer, waste mijn handen met veel zeep. Ik voelde hoe ik kalmer werd. Zonder geplast te hebben keerde ik terug naar Charlotte, die me bestudeerde met haar air van kregel meisje. Toch hing er ook iets van verslagenheid over haar, pijn die ze niet voor de volle honderd procent de kop kon indrukken. Mijn pijn.

‘Ik heb voor jou gekozen, Charlotte. Ik wil leven en neuken met jou. Met niemand anders.’ De smaak van lafheid in mijn mond. Van geruststelling.

Charlotte spartelde niet meer tegen, keek me aan met een grenzeloze vermoeidheid, of was het ontroering? Met gesloten ogen greep ik haar vast, voelde de armen, háár armen, die zich om mij sloten en fors drukten, uit volle macht zelfs, maar niettemin slapper dan Marie dat had gedaan de afgelopen dagen, alsof Charlottes armen na twintig jaar omhelzen te veel aan kracht hadden ingeboet. Ik kneep zelf ook steeds harder, bedenkend dat wezels in gevangenschap tot tien keer zo oud kunnen worden.

JAN AELBERTS 1985

→ Welke was de eerste literaire tekst die een impact op je had?
Ongetwijfeld *De Avonden* van Reve. Ik breng er nog elk eindejaar mee door.

→ Welke eigenschap is onmisbaar voor een schrijver?
Een schrijver moet in staat zijn om zowel het menselijke, het eeuwige van het leven, te tonen als het tijdelijke, hetgeen nu speelt. Alleen dan blijft, denk ik, een tekst overeind.

→ **Wie is je favoriete schrijver?**
Willem Frederik Hermans.

→ **Wat doe je als je niet schrijft?**
Lezen; ook kranten, tijdschriften, non-fictie. Films bekijken - vooral de Deense cinema heeft mijn aandacht - en documentaires die handelen over eender wat. Laatst zag ik er een over mensen die de beeldjes in kindersurprises verzamelen. Onweerstaanbaar, die trieste figuren. Muziek beluisteren. Uiteindelijk staat alles meestal wel in het teken van het schrijven zelf.

→ **Welk boek had je zelf geschreven willen hebben?**
Elk boek dat heilig is, om er de onzin uit te schrappen.

→ **Wie is je favoriete romanpersonage?**
Louis Tinner in *De man die werk vond* - hoe dan ook het beste boek van Brusselmans. In latere boeken werd Tinner een karikatuur. In dit boek komt hij op gelijke hoogte met Frits van Egters.

→ **Wat is je favoriete stijlfiguur/vertelprocedé?**
Het archaïsche en ironische van Reve is geweldig.

→ **Wat wordt de titel van je magnum opus?**
Ik heb geen idee.

→ **Wie vind je de meest inspirerende figuur uit de geschiedenis?**
Winston Churchill, een geweldig man. Onvoorstelbaar dat de Britten hem in '45 niet opnieuw verkozen. Dan win je eens een oorlog. Een jaar later verliest hij ook nog een hoop geld aan Truman tijdens het poken, maar het blijft een held. Als ik een voorschot op de komende geschiedenis mag nemen: Ayaan Hirsi Ali.

→ **Wat is je meest typerende karaktertrek?**
Wellicht mijn achterdocht, mijn cynisme. Vaak nuttig, soms vervelend.

→ **Welke eigenschap kun je het meest waarderen in anderen?**
Ik hou van minderheidsdenkers, koppigaards als Wim Rietdijk, een radicale Verlichtingsdenker die geen enkele idee uit de weg gaat.

→ **Welke fout vind je te vergeven?**
Ik geloof niet zo in vergiffenis. Sorry.

BANGE NIEUWE WERELD

JAN AELBERTS

Howard, een radicale stumper

Als je met niks begint, houd je daar het meeste van over, dacht Howard. Hij stak een sigaret op en trok een blikje bier open. Het was zondagavond. Tevreden keek hij uit het raam, naar de eeuwige bedrijvigheid van Soho, in de West End van Londen. Daar huurde hij een kleine flat in een van de *backstreets*, tussen de winkels met kleurrijke gevels en hippe kantoren. Het weekend had hij zoals steeds alleen doorgebracht. Niet dat hij geen vrienden had, maar die vrienden werkten voor hetzelfde radiostation als hij en veel had hij hun niet te vertellen. Howard had niemand veel te vertellen, hij nam geen deel aan het menselijk drama, of zo hield hij zich toch voor.

Hij werkte als audioproducer bij 7FM. Hem gevraagd wat voor radiostation het was, zei hij steeds: '*A tin pot radio station.*' Of ze veel luisteraars hadden? '*Almost double figures*', waarna hij de schouders ophaalde en zich excuseerde door te stellen dat hij toch wat moest. Met het radiostation ging het niet goed, ze hadden moeite adverteerders te vinden en hun bereik eindigde bij de grenzen van Londen. De concurrentie met de BBC was nihil, ze kwamen niet eens aan bod. Toch was dit de baan waarvoor Howard vanuit Manchester naar het zuiden van het eiland was verhuisd. Het was dan geen deel van een groot plan geweest, even had hij gehoopt dat het hem beter zou gaan, dat hij de zin der dingen zou ontdekken, of zoiets.

Sinds zes jaar knutselde hij jingles in elkaar, koos hij de juiste *fillers* en tunes en onderhield hij de muziekbibliotheek

van 7FM. Van enkele talkshows was hij de producer, wat weinig meer betekende dan dat hij op aangeven van de presentator op 'play' drukte, waarna een liedje ging spelen en hij drie tot vijf minuten achterover kon leunen.

Er liepen mensen over straat, zomaar wat mensen. Wat hen bezielde, hij had geen idee. Ze hadden het druk, maar waarmee? Met het leven, dacht Howard, met de slechte grap die het leven is en die door niemand wordt begrepen, maar waar iedereen om het hardst om zit te lachen. Mij niet gezien, dacht hij.

Hij nam een slok bier en stak een tweede sigaret op. Daarna draaide hij een plaatje van Simon & Garfunkel, gestolen uit de bibliotheek van 7M. Het bracht hem tot rust en ook al vonden anderen het misselijkmakend zoet, hij vond het lief klinken en luisterde er soms uren naar, de cd op 'repeat'. Veel heiliger dan dit duo was hem niemand. Geloven deed hij niet. Zijn zingeving vond hij niet bij God of Gods andersbegaafde broertje, X (ik kijk wel uit). Wanneer een van Jehova's getuigen 's middags aanbelde en over die grappenmaker uit Galilea vertelde, sprak Howard over Barbarella. Hij keek de boodschapper aan vanuit zijn ooghoeken, het hoofd een weinig afgewend, een sigaret tussen de lippen.

'Je hoort het goed,' zei hij dan, 'Barbarella, queen of the galaxy, makker, en nu jij weer, met je malle vriendje Jezus.' Daarop zuchtte de jongen en ging hij weer elders getuigen. In zijn ogen was Howard vast verloren en hetzelfde dacht Howard over hem. Niks was er aan de hand. Als zijn vrienden of collega's hem dan toch vroegen naar enige spirituele kijk op het leven, iets wat ze bij Howard maar één keer probeerden, zei hij dat hij de huur toch betaalde, zonder ooit zijn huurbaas te zien. Een groter geloof is onzinnig. That's it.

Ongelukkig was Howard niet, maar geïnteresseerd evenmin. Hij leunde tegen een muurtje en sloeg het een en ander gade, maar dacht er niet aan erop te reageren. Als hij al een boek las,

wat niet vaak voorkwam, dan een boek dat vertelde over drank of vrouwen. Het meest hield hij van Bukowski, wie het ook allemaal niet veel kon schelen, in ieder geval niet na een fles whisky. Hij had genoeg van Simon en vooral van Garfunkel en zette de televisie aan. De commerciële zender toonde een documentaire over The Elephant Man, Joseph Merrick, die het, zo vond Howard, ook niet had getroffen. De film is beter dan het leven, besloot hij. Daarna zapte hij naar een natuurzender, NGC, of iets dergelijks. Een man wilde testen wat een kameleon zou overkomen wanneer deze op een spiegel werd geplaatst. Je zal er maar van wakker liggen, dacht Howard, en hij ging slapen.

Een naïef verleden

Neville Chamberlain was geen idioot, maar een ingenieur. Geen barbaar, maar een man die van muziek hield, en van literatuur. Deze man ondertekende als eerste minister van het Verenigd Koninkrijk het Verdrag van München in 1938. Daarmee stond hij Hitler en zijn troepen toe Sudetenland, tegenwoordig een deel van Tsjechië, in te lijven. Hij geloofde Hitlers honger naar land te stillen. Hij, Chamberlain, geloofde de wereldvrede te redden. Zijn Verenigd Koninkrijk was tenslotte oorlogsmoe, de stank van de loopgraven was velen bijgebleven, de Grote Depressie duurde voort. Na de Conferentie van München zou alles goed komen. Bij aankomst op het vliegveld in Heston zwaaide Chamberlain met het door hem en Hitler ondertekende verdrag. Die foto, in Heston, is in zekere zin het gruwelijkste beeld in de geschiedenis van de twintigste eeuw. De arrogante tevredenheid in de ogen van Chamberlain, die nette Britten met bolhoeden, de blikken microfonen op de voorgrond en op de achtergrond dat vliegtuig waarmee de redder net was geland. Zou naïviteit ooit om uitleg vragen, dan hoeft je enkel dit beeld te tonen.

Het was die houding van Chamberlain ten opzichte van de nazistische dreiging die levens kostte. Hij droeg eraan bij dat Hitler ruimte kreeg, en tijd, tijd om sterk te staan, om zijn ideeën te verspreiden, zijn oorlog te voeren. Pas op 10 mei 1940, bij de inval van België, Nederland en Frankrijk, werd hem dit duidelijk. Hij trad af. Winston Churchill, die de concessiepolitiek, de appeasement, van Chamberlain nooit vertrouwd had, nam het uiteindelijk van hem over. Hij zou na vijf jaar Hitlers droom helpen vernietigen. Chamberlain overleed nog in datzelfde jaar '40 aan maagkanker. Hij leverde en verloor zijn doodstrijd in de schaduw van een zwerm Duitse bommenwerpers.

In '69 laat een man voor het eerst zijn voetdruk achter op het maanoppervlak. Hij zegt wat. Hij plant een vlag. In '69 maakte deze landing indruk. Je kunt erom lachen, maar in die tijd was het heel wat. Het werd uitgezonden, live, en de mensen bleven ervoor op. Tien jaar eerder had het hun nog onmogelijk geleken. Een man op de maan. Wie het zei, werd voor gek verklaard. Het ongeloof was groot, en nu nog zijn er mensen die de zaak wantrouwen en zich aan hun ongeloof laven op het web. Ondertussen zijn zij de gekken.

Zelfs een zuiver technologische ontwikkeling als die van het Apollo-programma werd door weinigen voorspeld. Op een enkele insider na dacht de mens van de jaren vijftig dat zoiets enkel door scifischrijvers bedacht kon zijn. Dat terwijl in die tijd ook al een Russische satelliet, de Spoetnik, baantjes om de aarde maakte. Tegenwoordig hebben we moeite te begrijpen waarom het idee van een man op de maan zoveel weerstand kende. Voor de jonge mens is het een vanzelfsprekende gedachte, en lang zal het niet meer duren voordat hij zelf ook de atmosfeer doorkruist.

Het menselijke onvermogen om zijn wereldbeeld tijdig aan te passen is stuitend. Het spreekt niet voor de mens als den-

kend, redenerend wezen. Ondanks de signalen van oprukkende nazi's kon een intelligente man als Chamberlain het gevaar dat Hitler voor Europa betekende niet inschatten. En ondanks de kennis over de Russische Spoetniks kon de mens van de jaren vijftig niet bevatten dat we ooit op de maan zouden lopen. Onze naïviteit is werkelijk grenzeloos. Onze domheid kent vooralsnog geen einde.

Het ontwaken van Howard

Donderdag 7 juli 2005. Het was tien voor negen. Vier terroristen brachten drie bommen tot ontploffing in de ondergrondse van Londen. Howard was een halfuur eerder al aangekomen bij 7FM. Om halftien onderbrak hij een nummer van Morrissey en kondigde de presentator van de ochtendshow de aanslag aan, zonder details. Het nieuwsanker, een kalende veertiger met een buik, Andrew, werd vanaf dat moment voltijs ingezet. Howard kon naar huis, maar hij bleef en luisterde in de geluidskamer mee naar het binnenlopen van nieuwe berichten. Andrew kondigde ze met veel gevoel voor drama aan.

'I'm a professional', zei de buik vaak tot wie het horen wilde, en die dag zou hij dat bewijzen ook.

Een uur na de ontploffingen in de ondergrondse vond een vierde aanslag plaats, dit keer in een rode dubbeldekker, klassiek rekwisiet van elke scène die zich in Londen afspeelt. De bus ontplofte bij Tavistock Square, waarover het standbeeld van Gandhi in lotushouding waakte.

De dag dreef voort op steeds nieuwe details over de aanslagen, op getuigenisverslagen en hypotheses van duiders te lande. Weinig drong tot Howard door, maar hij luisterde zonder ophouden. Pas bij het vallen van de avond, toen het radiostation besloot ermee op te houden en weer over te schakelen naar muziek, was het alsof hij ontwaakte.